

Afzender: Bestuurlijk Overleg Werk
Doel: informierend

Regioplan Holland - Rijnland Project Screening en Matching Vergunninghouders 2017

1. Algemene projectinformatie

1.1 Projectdoel en partners

Vanuit de Taskforce Werk en Integratie Vluchtelingen is in 2016 een werkgroep opgezet van medewerkers van COA, VNG, Ministeries SZW, OCW en V&J en Divosa. Deze werkgroep Screening en Matching boog zich over de vraag hoe vergunninghouders sneller en beter naar werk te leiden door hen zo vroeg mogelijk te vragen naar arbeidsverleden, gevolgde opleiding en kwalificaties. Divosa is gevraagd de uitvoering van het project voor haar rekening te nemen en heeft hiervoor een subsidie gekregen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Hoofddoel van het project is de kans op opleiding of werk voor vergunninghouders te vergroten. Enerzijds door informatie uit de vroege screening te gebruiken bij de koppeling aan een gemeente. Anderzijds door deze informatie te gebruiken om de wachttijd tussen koppeling en huisvesting te benutten voor trajecten gericht op toeleiding naar werk of een opleiding. Kortom: een kansrijke koppeling en het optimaal benutten van wachttijd. Door vergunninghouders perspectief te bieden op opleiding of werk, is de intentie dat de druk op bijstandsvoorzieningen uiteindelijk wordt beperkt.

De looptijd van het project is vanaf 15 juli 2016 tot en met 31 december 2017. Regio-coördinatoren voor de 35 arbeidsmarktregio's zijn vanaf zomer 2016 aangezocht. De regio-coördinator Holland – Rijnland Joost Bruggeman is per 1 oktober 2016 gestart. 24 en 25 november 2016 heeft er een landelijke startbijeenkomst plaatsgevonden met de destijds 33 aangestelde regio-coördinatoren. Tijdens de startbijeenkomst bleek dat behalve de regio-coördinatoren ook Divosa nog zoekende was naar wat feitelijke projectdoelen zouden moeten zijn en welke invulling de regio-coördinatoren aan hun rol moeten geven. In de regio Holland – Rijnland zal die rol met name die van signaleerder en verbinder zijn. Daar waar mogelijk de uitvoering versterken en stimuleren versnelling.

N.b.

Tijdens een vervolgbijeenkomst 13 januari jl. met regio-coördinatoren, projectorganisatie Divosa en ministerie van SZW gaf laatstgenoemde aan dat zowel aandacht besteed kan worden aan een goede invulling van het verblijf in het AZC van de statushouder als ook in de periode vanaf het moment van vestiging in de aangewezen woonplaats en dan ook nog met accentverschillen.

Partners zijn Vluchtelingenwerk, Universiteit Leiden, Hogeschool Leiden, ROC ID College, ROC Leiden, ISK, Ondernemersverenigingen, Leerwerkloketten, brancheverenigingen, werkgevers, gemeenten, COA, AZC's, Divosa, regio-coördinatoren aangrenzende arbeidsmarktregio's.

Een belangrijk doel van het Project is om aan te sluiten bij bestaande structuren en die waar mogelijk te versterken. Hiertoe is een backoffice ingericht met organisaties die ook nu al een rol hebben bij de toeleiding van statushouders naar arbeidsmarkt en onderwijs. en dus ook partners zijn in de regio Holland – Rijnland. Denk hierbij aan Leerwerkloketten, SBB, Nuffic, UAF, UWV en werkgeversservicepunten.

1.2 Uitvoering en rol regio-coördinator

Doel is gemeenten op een zo goed mogelijke manier te ondersteunen en faciliteren bij het bespoedigen van de integratie van statushouders. Signalerende rol, verbinden en bevorderen kennisdeling door uitwisseling best practices te bevorderen en mogelijk een aanjagende werking hebben en waar nodig partijen bij elkaar brengen.

Landelijke doelstelling

1.3 Doel fase 1: Kansrijke koppeling

Het primaire doel van deze eerste fase is om bij de koppeling van de vergunninghouder aan de gemeente rekening te houden met het arbeidspotentieel of kansen op instroom in het onderwijs, waardoor statushouders sneller aan het werk komen of sneller met een opleiding kunnen starten.

Het secundaire doel is dat dit een eerste start is in het bieden van maatwerk in de begeleiding en het integratieproces van statushouders.

1.4 Doel fase 2: Waardevolle wachttijd

Primaire doel van deze tweede fase is dat gemeenten al ruim voor de daadwerkelijke huisvesting weten met welke statushouders zij te maken hebben, niet alleen op leeftijd en geslacht, maar ook informatie over arbeidspotentieel, taal en opleiding. Daarmee kan de wachtperiode in het AZC of noodopvang al worden benut om het traject naar integratie, het vinden van werk en stage te stimuleren en te starten. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande structuren.

*In de Proces Opvang Locatie (POL) eerste schifting binnen twee weken en uitvraag op werkervaring en ambities
Indien status wordt verleend aanvraag BSN en BRP in gang gezet
Toedeling aan gemeente
Verhuizen van POL naar AZC (bij voorkeur naar Rijswijk, Rotterdam, Gorinchem of 's-Gravendeel)
Digitaal klantprofiel in TVS
In AZC gaat casemanager de diepte in en statushouder houdt blauwe map bij.*

Diplomawaardering in gang zetten, Digid aanvragen en lening DUO. Wat is een realistisch toekomstbeeld obv achtergrond statushouder. in kaart brengen opleidingsmogelijkheden
Aanbod AZC's inkleuren naar vestigingsgemeenten

1.5 Doel fase 3: Succesvolle dienstverlening na vestiging

Primaire doel van deze derde fase is middels een integrale aanpak de statushouders zo snel mogelijk maatschappelijk te laten participeren. Economische zelfstandigheid (werk) is hiervoor een belangrijke voorwaarde.

2. De regio Holland - Rijnland

2.1 Schets van de regionale arbeidsmarkt

De Nederlandse economie is in het eerste kwartaal van 2016 opnieuw gegroeid. Ondernemers in Zuid-Holland zijn dan ook optimistisch over het bedrijfseconomische klimaat in 2016.

De groei van de economie heeft in 2015 nog niet geleid tot meer werkgelegenheid in de regio Rijn Gouwe en Woerden. Het aantal banen in Holland Rijnland, Midden-Holland en Woerden nam tussen 2014 en 2015 af met respectievelijk 1,6, 1,7 en 1,7%. Verwacht wordt dat de werkgelegenheid in 2016 en 2017 wel weer licht toeneemt (ongeveer 0,5% per jaar). Hiermee is de werkgelegenheid nog lang niet op het niveau van een aantal jaren geleden. Tussen 2011 en 2015 nam de werkgelegenheid in de regio Rijn Gouwe en Woerden samen namelijk met 5% af.

Het aantal WW-uitkeringen aan 55-plussers in de regio Rijn Gouwe steeg tussen 2015 en 2016 meer dan gemiddeld. Een aandachtspunt bij oudere werklozen is dat zij vaker dan jongere werkzoekenden te maken hebben met langdurige werkloosheid.

Het onderwijs zorgt voor nieuwe arbeidskrachten op de arbeidsmarkt. In het schooljaar 2014/2015 groeit het aantal gediplomeerden binnen het voortgezet onderwijs, mbo en universitair onderwijs ten opzichte van het jaar ervoor. De komende jaren echter krijgt het onderwijs te maken met een afname van het aantal leerlingen en studenten. Tussen 2016 en 2025 daalt het aantal 13- tot en met 18-jarigen in de regio Rijn Gouwe met 6%. Dit effect zal het eerste merkbaar zijn in het voortgezet onderwijs en later vanaf ongeveer 2020 in het mbo, hbo en universitair onderwijs.

Afname van het aantal gediplomeerden heeft consequenties voor het aanbod aan arbeidskrachten in de regio Rijn Gouwe en Woerden. Een zeer belangrijk aandachtspunt voor beleidsmakers in de regio Rijn Gouwe en Woerden is dan ook om jongeren op te leiden op het gewenste niveau en voor de beroepen en sectoren waar tekorten aan arbeidskrachten bestaan. Er is namelijk nog steeds sprake van een 'dubbele mismatch' op de arbeidsmarkt. Vraag naar en aanbod aan arbeidskrachten stemmen niet overeen wat betreft opleidingsrichting en opleidingsniveau. Hoewel het totaal aanbod aan werkzoekenden groter is dan het aantal vacatures bestaat er voor een aantal beroepen een tekort aan arbeidskrachten. Het gaat met name een middelbare en hogere beroepen. Een uitzondering hierop is de bouw. Binnen de bouw zijn ook moeilijk vervulbare vacatures voor lagere beroepen.

Voor de uitgebreide schets van de regionale arbeidsmarkt zie de bijlage.

2.2 Overleggen en besluitvorming

Overlegstructuur en besluitvorming op verschillende niveaus en van belang voor onderhavig regioplan Screening en Matching vergunninghouders.

- Bestuurlijk Overleg Werk Holland – Rijnland
- MT Werkgeversdienstverlening Holland - Rijnland. Regio-coördinator zal op afroep en/of op verzoek periodiek deelnemen aan het overleg.
- AO Participatie Holland – Rijnland

Feitelijk is er sprake van drie sub-regio's binnen Holland – Rijnland en zal het accent van de contacten / overleggen op dat niveau plaatsvinden met de regio-coördinator.

Overleggen met tussen gemeenten binnen de subregio's en regio-coördinator leiden naar verwachting tot ideeën voor gezamenlijke acties of acties die bij de Werkgevers Servicepunten komen. Welke grote werkgevers zijn bijvoorbeeld te committeren, welke vernieuwende aanpakken zijn er?

Afstemming met AZC's vindt plaats met regievoerders COA samen met de regio-coördinatoren Screening en Matching van de aanpalende arbeidsmarktregio's.

3. Specifieke projectinformatie

3.1 Regionale taakstelling huisvesting 2016 en 2017

Huisvestingstaakstelling vergunninghouders	2016	eerste helft 2017	Totaal
Alphen aan den Rijn	273	82	355
Hillegom	54	16	70
Kaag en Braassem	66	20	86
Katwijk	162	49	211
Leiden	308	93	401
Leiderdorp	69	21	90
Lisse	71	25	96
Nieuwkoop	69	21	90
Noordwijk	66	20	86
Noordwijkerhout	41	13	54
Oegstgeest	60	18	78
Teylingen	91	28	119
Zoeterwoude	21	7	28

N.b de taakstelling is incl. kinderen

3.2 AZC's in de regio

Holland – Rijnland heeft een AZC in Katwijk, maar dat is sinds 1 januari 2017 een AZC voor uitgeprocedeerde asielzoekersgezinnen.

Het is de bedoeling dat statushouders gekoppeld aan gemeenten in Holland – Rijnland gehuisvest worden in de "Toeleverende" AZC's voor Holland – Rijnland gemeenten. Dat zullen met name Rijswijk, Rotterdam, 's-Gravendeel en mogelijk Gorinchem worden. Nu is het nog zo dat statushouders vanuit AZC's uit heel Nederland geplaatst worden in gemeenten in Holland – Rijnland.

Momenteel is de beschikbare informatie over de statushouder minimaal bij overdracht aan de gemeente waar de statushouder gaat wonen. Dat geldt overigens ook voor het inzicht in de werkwijze, beleid en dienstverlening van de gemeenten binnen Holland – Rijnland bij de AZC's. Op dit vlak zijn quick wins te realiseren op het managen van verwachtingen.

3.3 Regionale ambitie en doelstellingen

Elke gemeente of cluster van gemeenten binnen Holland – Rijnland zoekt naar oplossingen voor een goede participatie en integratie van statushouders.

Gemeenten verschillen in hun aanpak en visie, maar hebben uiteindelijk wel dezelfde doelstellingen.

Een belangrijk projectdoel is de verschillende ambities in kaart te brengen en aan informatie-uitwisseling en kennisdeling te doen en waar mogelijk onderwerpen gezamenlijk op te pakken. Dat geldt voor de korte, middellange en langere termijn.

Het betreft zowel de gemeentelijke dienstverlening aan statushouders zolang ze nog in het AZC verblijven, maar zeker en vooral ook nadat de statushouders zich gevestigd hebben in de gemeente.

Gaan gemeenten naar de AZC's toe of is het praktischer om statushouders vanuit de AZC's uit te nodigen voor een nadere kennismaking met de toekomstige gemeente waarin ze gehuisvest worden met als doel ze te informeren over o.a. rechten en plichten, financiële regelingen, (collectieve) ziektekostenverzekeringen, aard dienstverlening, taalaanbieders, toeleiding naar werk en/of scholing, maar ook werken aan verwachtingen ten aanzien van huisvesting. Of wordt er gekozen voor andere werkwijzen?

Koppelen van arbeidsmarkt toeleidende initiatieven van krapte sectoren / branches aan gemeentelijke activiteiten is een ander voorbeeld.

Het instellen van een regionaal overleg integratie en participatie statushouders draagt bij aan realisatie van de verschillende ambities door middel van uitwisseling van ervaringen en kennis en maken van mogelijke regionale afspraken. Dat kan op ambtelijk niveau aangevuld met vertegenwoordigers van Werkgeversservicepunten en op afroep instanties als COA.

(N.b. Het lijkt erop dat de verschillende subregio's binnen Holland – Rijnland verschillende definities van de doelgroep statushouders hanteren. Vooralsnog wordt hier uitgegaan van de doelgroep die valt onder de taakstelling huisvesting 2016-2017.)

Samenwerking met werkgevers

In de regio is de werkgeversdienstverlening belegd bij de Werkgeversservicepunten. In het marktbeleggingsplan van het Werkbedrijf Holland – Rijnland 2017 is expliciet de doelgroep statushouders genoemd als een van de doelgroepen waar speciale aandacht naar toe gaat. Werken aan het managen van verwachtingen ten aanzien van kansrijke bemiddeling naar werk is van belang, zowel aan werkzoekende kant als aan werkgeverszijde. Het is duidelijk dat in veel gevallen voorschakeltrajecten noodzakelijk zijn om statushouders goed toe te kunnen leiden naar werk. Samenwerking met branches en (tekort)sectoren dragen hiertoe bij. Speciale jobhunters voor de bemiddeling van de doelgroep is een ander voorbeeld. Nauwe samenwerking en afstemming met uitvoerders als klantmanagers, scholingsmedewerkers, trainers werk is hierbij onontbeerlijk.

Toeleiding naar onderwijs

Het is van belang het netwerk met mbo, hogescholen en universiteit i.v.m. toeleiding s- en schakeltrajecten binnen de regio goed vorm te geven en in gezamenlijkheid vast te stellen wat nodig is voor succesvolle toeleiding. Daar zijn al goede voorbeelden van (schakeltrajecten Hogeschool Leiden en de Haagse Hogeschool.)

Ook sectorale scholing kan veel toevoegen aan het uiteindelijk succesvol plaatsen van statushouders op de arbeidsmarkt. Zeker nu werkgevers in een aantal sectoren te maken hebben met krapte op de korte, middellange en lange termijn. Men is bereid te investeren.

Samenwerking van het mbo/hbo met de Internationale Schakelklas (ISK) is van belang om jonge statushouders in een doorlopende leerlijn veelal geplaatst te krijgen in het mbo. Geïntegreerde toeleiding vanuit het ISK samen met het mbo kan bijvoorbeeld een middel zijn om goed toe te leiden.

(Taal)maatjes en/of extra maatwerk taalondersteuning tijdens de mbo-opleiding is een ander aandachtspunt om uitval te voorkomen. Een en ander is in het belang van de jonge statushouder, maar ook in het belang van Werk&Inkomen.

Tot slot

wanneer zijn we tevreden?

In samenspraak met belangrijkste ketenpartners wordt vastgesteld wat er eind 2017 als vanzelfsprekend zou moeten staan.

Acties en tijdpad

Wat	Wie	Gereed
Concept Regioplan Holland – Rijnland toelichten in MT Werkgeversdienstverlening HR	Regio-coördinator (RC)	01/02/17
Concept Regioplan Holland – Rijnland toelichten Bestuurlijk Overleg Werk Holland - Rijnland	Directeur PMO	08/02/17
Concept Regioplan Holland – Rijnland gereed en ingediend bij Divosa	RC	10/02/17
Regioplan Holland – Rijnland vaststellen door AO Participatie HR	AO Participatie	23/02/2017
Definitief Regioplan indienen bij Divosa	RC	03/2017
Structuren en netwerk partners helder en in kaart	RC	02/2017
Aanbod en ambities (centrum)gemeenten in kaart	RC i.s.m. gemeenten	03/2017
Knelpunten in beeld	RC i.s.m. gemeenten	Q1
<p>Rol en programma COA helder</p> <p>Samenhangend programma waarbij gelijktijdig gewerkt wordt aan huisvesting, taalverwerving, opleiding en (vrijwilligers)werk</p> <p>Haalt informatie over opleiding, competenties en werkervaring actief op bij vergunninghouders en deelt deze ten behoeve van overdracht naar de gemeente op basis van een format klantprofiel o.b.v. dossier in TVS</p> <p>Wat verwacht COA van ontvangende gemeenten</p>	COA	<p>Q1</p> <p>03/03/2017</p> <p>Q1</p>

Werkgevers		
Aandacht voor statushouders in marktbeveiligingsplannen / activiteiten Werkbedrijf, Werkgeversservicepunten en UWV	WSP'n	Q1
Netwerk met (netwerken van) ondernemers opbouwen m.b.t. oriënterende en toeleidende trajecten naar werk voor SH's te zoeken	WSP'n	Doorlopend
Contact leggen met de tekortsectoren	WSP'n, gemeenten en RC	Doorlopend
Contacten met MVO ondernemers (bijv. SPARK)	WSP'n, gemeenten	Doorlopend
Evenementen zoals bijv. "Kom binnen bij bedrijven" 17 maart 2017 en banenmarkten, scholingsmarkten	WSP'n, sectoren en gemeenten	Doorlopend
Verwachtingen management aan werkgeverskant en kant statushouders	COA, gemeenten en WSP'n	Doorlopend
Inburgeringsinstituten		
In kaart brengen samenwerking(safspraken) met taalaanbieders binnen de regio	RC en gemeenten	Q1
Onderwijs		
Netwerk met mbo, hogescholen en universiteit i.v.m. toeleiding en schakeltrajecten	Onderwijs, RC, gemeenten	Q1, Q2
ISK i.v.m. doorlopende leerlijnen naar vooral het mbo.	ISK, RC, gemeenten	
Bedrijfsscholen zoals: Bouwopleidingen (Hoofddorp en Leiden), Installatiebranche (Rijswijk) etc.	WSP'n en gemeenten	
Overige (private) onderwijsorganisaties die kunnen scholen.	WSP'n en gemeenten	
Nieuwe overleggen / bijeenkomsten in de regio		
Regionaal overleg integratie en participatie statushouders		Q1
Regionale bijeenkomst uitvoerend professionals met als doel kennis en ervaring uit te wisselen en netwerk te versterken		Q2

<p>Rapportage en verantwoording</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1ste periodieke verantwoordingsrapportage + urenverantwoording naar Divosa • 2de periodieke verantwoordingsrapportage + urenverantwoording naar Divosa • 3de periodieke verantwoordingsrapportage + urenverantwoording naar Divosa <p>Voortgangsrapportages aan MT Werkgeversdienstverlening, Bestuurlijk Overleg Werk en AO Participatie Holland - Rijnland</p>		<p>28-02-2017 31-08-2017 31-1-2018</p> <p>Nader vast te stellen</p>
--	--	---

BIJLAGE

Schets van de inhoud op regionale werkgevers- en werkzoekendendienstverlening.

Arbeidsmarkt regio Rijn Gouwe 2016 beschrijft de regionale arbeidsmarkt van de *regio Rijn Gouwe* (met daarbinnen de gebieden Holland Rijnland en Midden-Holland) en de gemeente Woerden. De gemeente Woerden werkt op het gebied van economie en arbeidsmarkt in Groen Hart Werkt! nauw samen met de gemeenten in Midden-Holland en de Rijnstreek. Ook Woerden wordt daarom meegenomen in deze publicatie. Daar waar Woerden staat, wordt in deze publicatie altijd de gemeente Woerden bedoeld. De meeste cijfers over de regio Rijn Gouwe die in deze publicatie genoemd worden, zijn terug te vinden in de [Regiometer Arbeidsmarkt en Onderwijs](#) en de [Databank Zuid-Holland](#).

Gunstig economisch klimaat in 2016

De Nederlandse economie is in het eerste kwartaal van 2016 opnieuw gegroeid. Cijfers over de economische groei in 2016 zijn op regionaal niveau niet beschikbaar, maar ondernemers in Zuid-Holland zijn optimistisch over het bedrijfseconomische klimaat in 2016. Zij zijn positief over de ontwikkeling van de omzet, export, winst, verwachte investeringen en werkgelegenheid in 2016.

Afname aantal bedrijfsvestigingen tussen 2014 en 2015 in de regio Rijn Gouwe en Woerden, meer zzp'ers in Woerden

De regio Rijn Gouwe en Woerden tellen in 2015 tezamen 39.307 bedrijfsvestigingen. Hier zijn 306.517 personen werkzaam.

In Holland Rijnland zijn er relatief gezien (ten opzichte van Zuid-Holland) veel bedrijfsvestigingen en banen binnen de sectoren landbouw, bosbouw en visserij, industrie, onderwijs en gezondheids- en welzijnzorg. Economische **clusters** met relatief veel bedrijfsvestigingen en banen in Holland Rijnland zijn food, feed and beverages, greenports en life and health science.

De bedrijvigheid in Midden-Holland en Woerden toont veel overeenkomsten. In Midden-Holland en Woerden zijn veel bedrijfsvestigingen en banen in de sectoren landbouw, bosbouw en visserij en industrie en in het cluster food, feed and beverages (levensmiddelenindustrie). Daarnaast is er in Midden-Holland en Woerden relatief veel werk in de bouw en handel.

Van de 34.566 bedrijfsvestigingen in de regio Rijn Gouwe is bijna de helft (49,2%) in handen van **zzp'ers**. Dat is iets meer dan in 2011 (48%). Tussen 2014 en 2015 neemt het aantal bedrijfsvestigingen in de regio Rijn Gouwe af. Deze afname is bij de vestigingen met twee of meer werkzame personen 2,1%. Het aantal zzp'ers blijft nagenoeg gelijk. Het aantal faillissementen ontwikkelt zich in de genoemde periode gunstig. In 2015 zijn 11% minder faillissementen uitgesproken dan in 2014.

Woerden telt in 2015 in totaal 4.741 vestingen, waarvan 63,9% zzp'ers. In 2011 lag het aandeel zzp'ers nog op 58%.

Groei werkgelegenheid pas in 2016

De economische groei heeft begin 2015 nog niet gezorgd voor meer werkgelegenheid in de regio Rijn Gouwe en Woerden. In 2015 ligt het aantal banen in Holland Rijnland 1,6% lager dan het jaar ervoor. In Midden-Holland en Woerden is dat voor beide 1,7% lager. De afname in Zuid-Holland bedraagt 0,8%. Naar verwachting zal het aantal banen in 2016 en 2017 in de regio Rijn Gouwe wel licht groeien (ongeveer 0,5% per jaar). Ook voor Woerden is in 2016 en 2017 een kleine banengroei te verwachten. De verwachte banengroei in de regio Rijn Gouwe en Woerden is wat minder groot dan de landelijk verwachte banengroei (1%).

Aan het einde van het eerste kwartaal van 2016 geeft 19,9% van de ondernemers in Zuid-Holland aan dat zij het tweede kwartaal 2016 meer personeel zal aannemen, 9,4% verwacht personeel af te stoten. In de periode van het eerste kwartaal 2013 tot en met het eerste kwartaal 2015 waren ondernemers een stuk minder positief over de ontwikkeling van de werkgelegenheid.

Flexibilisering neemt verder toe

Landelijke cijfers laten zien dat de flexibilisering op de arbeidsmarkt ook in 2015 en 2016 verder toeneemt. In 2015 heeft 26% van alle werknemers in Nederland een flexibel contract. In 2010 was dat 21%. Cijfers over de eerste 16 weken van 2016 laten zien dat deze trend doorzet. De omzet en het aantal gewerkte uren in de uitzendbranche liggen in deze periode ruim 10% hoger dan het jaar ervoor.

Tekorten aan personeel in onder meer de ICT en technische beroepen

In het eerste kwartaal van 2016 zijn er in de regio Rijn Gouwe meer werkzoekenden dan vacatures. In Woerden is het aantal vacatures ongeveer even groot als het aantal (kortdurend) werkzoekenden. Hoewel voor de meeste beroepen het aanbod van het aantal werkzoekenden voldoende is om de openstaande vacatures te vervullen, geldt dat niet voor alle beroepen. Beroepen waarvoor in de regio Rijn Gouwe en Woerden een tekort aan arbeidskrachten bestaat zijn onder meer: ICT-beroepen, docenten voor de exacte vakken en talen, artsen en verpleegkundigen. Deskundigen geven aan dat vooral binnen de technische beroepen er veel tekorten zijn aan personeel. Dit varieert van beroepen in de bouw mbo-functies in de metaalbewerking en werktuigbouw tot functies op hbo en wetenschappelijk niveau.

Beroepsbevolking

De beroepsbevolking in de regio Rijn Gouwe bestaat uit zo'n 395.000 personen van 15 tot 75 jaar (2015). In Woerden zijn dat 37.000 personen. Het werkloosheidspercentage in de regio Rijn Gouwe (5,7%) en in Woerden (5,1%) is lager dan dat in Zuid-Holland (7,8%) en Nederland (6,9%). Daarnaast is het aandeel 15- tot 75-jarigen dat zich aanbiedt op de arbeidsmarkt, de bruto arbeidsparticipatie, in de regio Rijn Gouwe en Woerden (±72%) hoger dan in Zuid-Holland (69,5%) en Nederland (70,2%).

Veel inwoners van de regio Rijn Gouwe reizen naar andere regio's om te werken, veelal naar de grote steden rondom de regio. De omvang van de werkzame beroepsbevolking woonachtig in de regio Rijn Gouwe is ongeveer 1,4 keer zo groot als de werkgelegenheid in 2015. Het aantal

banen in Woerden is ongeveer even groot als de werkzame beroepsbevolking. Bijna de helft van de banen worden vervuld door iemand uit de gemeente zelf. Het aantal inwoners dat buiten de gemeente werkt is dus ongeveer even groot als het aantal personen dat van buitenaf naar Woerden komt om te werken.

Tussen 2016 en 2025 wordt de AOW-leeftijd verhoogd van 65 jaar en 6 maanden naar ruim 67 jaar. Met het verhogen van de AOW-leeftijd naar 67 jaar, groeit het aantal personen van 15 jaar tot de AOW-leeftijd tussen 2016 en 2025 in de regio Rijn Gouwe met 2,4% en in Woerden met 4,5%. Naar alle waarschijnlijkheid neemt hierdoor het aantal personen dat zich aanbiedt op de arbeidsmarkt (de beroepsbevolking) toe.

Ontwikkeling werkloosheid: groei aantal uitkeringen in de regio Rijn Gouwe, afname in Woerden

Wie zijn baan verliest ontvangt eerst een WW-uitkering. Als de WW is beëindigd, krijgt men indien men daarvoor in aanmerking komt, een bijstandsuitkering. De ontwikkeling van het aantal WW- en bijstandsuitkeringen geeft een beeld van de ontwikkelingen rondom werkloosheid.

Begin 2016 worden in de regio Rijn Gouwe 16.550 WW-uitkeringen en 10.890 bijstandsuitkeringen verstrekt. In Woerden betreft het 1.040 WW-uitkeringen en 430 bijstandsuitkeringen. Het aantal WW- en bijstandsuitkeringen ligt in de regio Rijn Gouwe in 2016 hoger dan in 2015 (groei WW/bijstand regio Rijn Gouwe 1,9%/5,2%, Holland Rijnland 2,3%/5,0%, Midden-Holland 1,0%/5,8% en Zuid-Holland 3,7%/3,1%). In de regio Rijn Gouwe neemt het aantal WW-uitkeringen tussen 2015 en 2016 meer dan gemiddeld toe onder jongeren tot 35 jaar (7,6%) en ouderen vanaf 55 jaar (8,1%). In tegenstelling tot de regio Rijn Gouwe laat het aantal WW-uitkeringen en bijstandsuitkeringen in Woerden een gunstige ontwikkeling zien. In vergelijking met 2015 daalt in 2016 het aantal WW-uitkeringen met 3,7% en het aantal bijstandsuitkeringen met 4,4%.

Minder instroom in de Wajong

Vanaf januari 2015 kunnen alleen jongeren die volledig en langdurig arbeidsongeschikt zijn nog een Wajong-uitkering aanvragen. De overige jonggehandicapten vallen vanaf 2015 onder de Participatiewet. Door de beperkte instroom, is begin 2016 het aantal Wajong-uitkeringen in de regio Rijn Gouwe gedaald naar 9.932 (afname 2015-2016 1%, Holland Rijnland 1,3% en Midden-Holland 0,3%). Ook in Woerden (afname 6,6%) en Zuid-Holland (afname 0,5%) neemt het aantal Wajongers af.

Meer gediplomeerden in studiejaar 2014/2015, vooral ook in techniek

Uitstroom van gediplomeerden uit het onderwijs zorgt voor nieuwe arbeidskrachten op de arbeidsmarkt. Hieronder wordt een beeld geschetst van de ontwikkeling van het aantal behaalde diploma's bij onderwijsinstellingen in de regio Rijn Gouwe en Woerden tussen 2013 en 2014¹. Natuurlijk stroomt een deel van de gediplomeerden door naar een vervolopleiding. Dat geldt met name voor het voortgezet onderwijs.

¹ 2013 staat voor het schooljaar 2013/2014.

Het aantal leerlingen en studenten dat een diploma behaalde bij een onderwijsinstelling in de regio Rijn Gouwe is in 2014 op bijna alle onderwijsniveaus gestegen ten opzichte van het jaar ervoor (stijging vmbo exclusief de theoretische leerweg² 5,8%, vmbo theoretische leerweg 5,7%, havo/vwo 3,7%, hbo 4,9% en wo 13,8%). Opvallend is verder dat het aantal gediplomeerden met een studierichting **techniek** meer dan gemiddeld toeneemt (vmbo 18,1%, havo/vwo 13,9%, hbo³ 23,3% en wo⁴ 10%). Dit is een gunstige ontwikkeling. Naar alle waarschijnlijkheid blijft de vraag naar technici de komende jaren groot.

Opmerkelijk is dat tussen 2013 en 2014 het aantal vmbo-geslaagden in Woerden binnen de theoretische leerweg vrij sterk afneemt (15,8%), terwijl het aantal vmbo-geslaagden binnen de verschillende sectoren juist vrij sterk groeit (18,8%). Het aantal havo-/vwo-gediplomeerden is in 2014 nagenoeg gelijk aan dat in 2013.

Cijfers over het aantal behaalde getuigschriften in het praktijkonderwijs zijn niet beschikbaar. Het aantal leerlingen praktijkonderwijs in de regio Rijn Gouwe ligt in 2015 1,4% hoger dan in 2014. In Woerden is dit aantal in 2015 ongeveer gelijk aan dat in 2014. Na schooljaar 2014/2015 stroomt landelijk gezien 32% van de leerlingen die hun school verlaten door naar een baan: 28% naar een gewone baan en 4% naar beschut werk.

Tussen 2014 en 2015 neemt het aantal mbo-studenten woonachtig in de regio Rijn Gouwe met 1% licht af. Cijfers over het aantal mbo-gediplomeerden woonachtig in de regio Rijn Gouwe in 2014 gepubliceerd door het CBS, zijn niet goed vergelijkbaar met die in het jaar ervoor. De verdeling over de sectoren economie, landbouw, techniek, zorg en welzijn of een combinatie van sectoren lijkt gelijk gebleven.

Dankzij demografische ontwikkelingen op termijn minder leerlingen en studenten

Demografische ontwikkelingen zorgen ervoor dat het aantal leerlingen binnen het voortgezet onderwijs de komende jaren afneemt. Tot en met 2020 zal het aantal mbo-studenten op ongeveer hetzelfde peil blijven, maar na 2020 volgt ook hier een daling doordat het aantal jongeren in de regio Rijn Gouwe daalt. Gezien het toenemende aantal eerstejaars wo-studenten in de periode 2010-2013 neemt het aantal gediplomeerden aan de Universiteit Leiden nog enkele jaren toe. Het aantal eerstejaars hbo dat studeert in de regio Rijn Gouwe is tussen 2011 en 2015 afgenomen. Mogelijk neemt hierdoor ook het aantal gediplomeerden op den duur af.

Prognose aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt: te weinig uitstroom uit onderwijs voor clusters life and health science en logistiek en transport

² Dit is het vmbo-onderwijs met de sectoren economie, landbouw, techniek, zorg en welzijn of een combinatie hiervan (intersectoraal). De theoretische leerweg binnen het vmbo is vergelijkbaar met de vroegere mavo.

³ Hbo-opleidingen techniek in de regio Rijn Gouwe: bio-informatica, biologie en medisch laboratoriumonderzoek, chemie, informatica.

⁴ Wo-opleiding techniek in de regio Rijn Gouwe: industrial ecology.

Voor een goed draaiende economie en arbeidsmarkt is het belangrijk mismatches tussen aanbod aan en vraag naar arbeidskrachten zo veel mogelijk te voorkomen. Een goede aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs biedt betere kansen voor zowel bedrijven als gediplomeerden die de arbeidsmarkt betreden. Mismatches leiden tot moeilijk vervulbare vacatures en werkloosheid.

Met behulp van de [Regiometer arbeidsmarkt en onderwijs](#) is voor een aantal clusters en sectoren in de regio Rijn Gouwe nagegaan of er in de periode 2016-2020 tekorten zijn te verwachten aan arbeidskrachten. Voor de greenports, food, feed and beverages, logistiek en transport, techniek (in de Regiometer bestaande uit met name maakindustrie), onderwijs en zorg zijn de verwachtingen dat het aanbod aan personeel vanuit het onderwijs zowel op mbo-, hbo- als wo-niveau tot 2020 voldoende is om aan de vraag te voldoen. Voor het cluster life and health science is het aanbod van gediplomeerden uit de regio Rijn Gouwe op zowel mbo-, hbo- als wo-niveau mogelijk onvoldoende om aan de vraag van het cluster te voldoen. Ook het cluster logistiek en transport krijgt mogelijk te maken met een tekort aan personeel met een mbo-opleiding.

De Regiometer bekijkt de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs op cluster- en sectorniveau en zoomt niet in op specifieke beroepen. Daarom is in deze publicatie ook nagegaan of er in 2016 in de regio Rijn Gouwe reeds tekorten bestaan voor specifieke beroepen en wat (op grond van landelijke analyses) verwacht mag worden voor de komende jaren.

Krapteberoepen

In 2016 bestaat er een tekort aan personeel voor (onder andere) onderstaande beroepen. Op grond van landelijke analyses kan verwacht worden dat deze tekorten in de periode 2017-2019 blijven bestaan.

- Veruit de meeste krapteberoepen bevinden zich in de techniek. Het gaat vooral om beroepen op middelbaar en hoger beroepsniveau. Voorbeeld hiervan zijn middelbare beroepen in de metaalbewerking, werktuigbouw, installatie en elektrotechniek en functies op een hoger beroepsniveau als ontwerper/constructeur en projectleider. Binnen de bouw zijn ook tekorten voor beroepen waarvoor een lager opleidingsniveau is vereist.
- Verder bestaat er een tekort aan mensen voor ICT-beroepen op hoger en wetenschappelijk beroepsniveau.
- Voor medische beroepen (verpleging op mbo- en hbo-niveau en medisch specialisten als ouderengeneeskundigen).
- En voor leerkrachten voor de exacte vakken (met name natuurkunde) en voor sommige talen (met name Duits).

Conclusie

De Nederlandse economie is in het eerste kwartaal van 2016 opnieuw gegroeid. Ondernemers in Zuid-Holland zijn dan ook optimistisch over het bedrijfseconomische klimaat in 2016.

De groei van de economie heeft in 2015 nog niet geleid tot meer werkgelegenheid in de regio Rijn Gouwe en Woerden. Het aantal banen in Holland Rijnland, Midden-Holland en Woerden nam tussen 2014 en 2015 af met respectievelijk 1,6, 1,7 en 1,7%. Verwacht wordt dat de

werkgelegenheid in 2016 en 2017 wel weer licht toeneemt (ongeveer 0,5% per jaar). Hiermee is de werkgelegenheid nog lang niet op het niveau van een aantal jaren geleden. Tussen 2011 en 2015 nam de werkgelegenheid in de regio Rijn Gouwe en Woerden samen namelijk met 5% af.

Het aantal WW-uitkeringen aan 55-plussers in de regio Rijn Gouwe steeg tussen 2015 en 2016 meer dan gemiddeld. Een aandachtspunt bij oudere werklozen is dat zij vaker dan jongere werkzoekenden te maken hebben met langdurige werkloosheid.

Het onderwijs zorgt voor nieuwe arbeidskrachten op de arbeidsmarkt. In het schooljaar 2014/2015 groeit het aantal gediplomeerden binnen het voortgezet onderwijs, mbo en universitair onderwijs ten opzichte van het jaar ervoor. De komende jaren echter krijgt het onderwijs te maken met een afname van het aantal leerlingen en studenten. Tussen 2016 en 2025 daalt het aantal 13- tot en met 18-jarigen in de regio Rijn Gouwe met 6%. Dit effect zal het eerste merkbaar zijn in het voortgezet onderwijs en later vanaf ongeveer 2020 in het mbo, hbo en universitair onderwijs.

Afname van het aantal gediplomeerden heeft consequenties voor het aanbod aan arbeidskrachten in de regio Rijn Gouwe en Woerden. Een zeer belangrijk aandachtspunt voor beleidsmakers in de regio Rijn Gouwe en Woerden is dan ook om jongeren op te leiden op het gewenste niveau en voor de beroepen en sectoren waar tekorten aan arbeidskrachten bestaan. Er is namelijk nog steeds sprake van een 'dubbele mismatch' op de arbeidsmarkt. Vraag naar en aanbod aan arbeidskrachten stemmen niet overeen wat betreft opleidingsrichting en opleidingsniveau. Hoewel het totaal aanbod aan werkzoekenden groter is dan het aantal vacatures bestaat er voor een aantal beroepen een tekort aan arbeidskrachten. Het gaat met name een middelbare en hogere beroepen. Een uitzondering hierop is de bouw. Binnen de bouw zijn ook moeilijk vervulbare vacatures voor lagere beroepen.